

XXV. národní přehlídka amatérského divadla pro děti

Rakovník 2006

Srdečné vyznání důležité ženy v pozadí **RAKOVNÍK JE MŮJ DRUHÝ DOMOV**

RAKOVNÍK. Odborná pracovnice pro činoherní divadlo v organizaci NIPOS-ARTAMA Simona Bezoušková se objeví v Rakovníku vždycky už v červnu. Má spoustu informací o Popelce a organizační štáb přehlídky si ji hýčká, protože nikdy nemluví do větru. Odpovědět na pár všetečných otázek ohledně rakovnické přehlídky pro ni skutečně nebylo žádným problémem.

Málokdo ví, jak dlouho trvá příprava na Popelku. Můžete nám to prozradit?

Například s přípravou na Popelku 2007 se začíná právě v těchto dnech. Právě nyní vznikají propozice a seznam krajských přehlídek s termíny a kontakty. Krajské přehlídky potom probíhají v průběhu března a dubna. V červnu se sejde programová rada, která dá dohromady program, pak přijedu do Rakovníka na přípravný výbor a pak se vrátím až v listopadu, kdy probíhá Popelka.

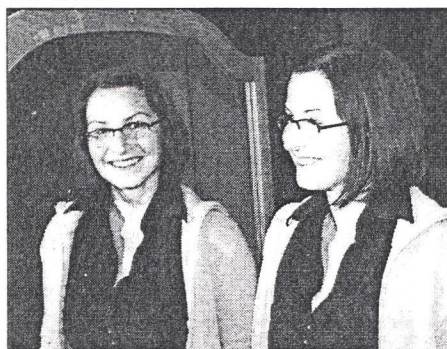
Jak je vidět, jde tedy o celoroční záležitost...

Je to tak. Samozřejmě dva měsíce před přehlídkou je nejvíce práce, přípravy však probíhají průběžně celý rok.

Jakým způsobem se vybírají soubory do programu přehlídky?

Na národní přehlídku se vybírají inscenace z krajských přehlídek, kterých je v současné době sedmnáct. Z těchto přehlídek jsou jednotlivé hry a jednotlivá divadla buď doporučeny nebo nominovány odbornými porotami. Nominované soubory do programu postupují automaticky a z doporučených vybírá

programová rada. Pro upřesnění – jde o odbornou radu ředitele Národního a informačního poradenského střediska, která je složena ze zástupců nejruznějších občanských sdružení a předních divadelních těles. Rada čítá pětadvacet členů.

Z kolika představení zmíněná rada vybírá?

Nominací v poslední době není tolik z toho důvodu, že úroveň jednotlivých činoherních amatérských představení pro děti není příliš vysoká. Nominacemi se tedy poměrně dost šetří. Například letos byly na Popelku nominovány pouze čtyři soubory a doporučeno sedmnáct. Ze sedmnácti souborů tedy musela programová rada vybrat šest, aby doplnila desítku soutěžních představení.

Hovořila jste o nepříliš vysoké kvalitě her pro děti. Kolik ama-

térských souborů pro děti hraje?

Celkově je v republice cca 2000 amatérských souborů, což jinde ve světě neexistuje. Je samozřejmě problém odhadnout, kolik z nich se věnuje divadlu pro děti. Odborný odhad mého drahého kolegy doktora Strotzera je 600 souborů.

Je podle vás Popelka mezi ostatními přehlídkami něčím specifická?

Popelka je specifická hned z několika důvodů. Je to třeba proto, že inscenace pro děti nedosahují většinou takových kvalit jako inscenace pro dospělého diváka. Proto se také Popelka snaží tuto oblast divadla kultivovat. Jsou zde dětské skupiny, které vedou lektori. To je také unikum, které na jiných přehlídkách nefunguje. V rámci Popelky také probíhá autorská soutěž Oříšky pro Popelku, což je soutěž divadelních textů pro děti. Bohužel musím konstatovat i to, že ročník od ročníku se hlásí méně a méně účastníků soutěže a texty jsou méně a méně kvalitní.

A čím je zajímavá Popelka pro vás samotnou?

Pochopitelně tím, že se odehrává v Rakovníku, který miluji. Mám na starosti přehlídku například v Třebíči nebo v Děčíně a Rakovník je opravdu mým druhým domovem. Popelka má ze všech přehlídek nejpříjemnější atmosféru.

Děkuji za rozhovor.

Jan Švácha

Jak čarodějka k ženichovi přišla

Druhé představení XXV. Popelky Rakovník bylo ve znamení čarodějnic – Divadelní spolek Václav Zábřeh přivezl veselou hudební pohádku v pěti obrazech Jak čarodějka k ženichovi přišla.

Jako předloha posloužila hra Pavla Doležala, kterou však principál a režisér souboru Jiří Matějček výrazně seškrtnal, doplnil a přidal i lyrické písně. Jeho záměrem bylo na první pohled srozumitelně převyprávět příběh o mladé a poněkud vzpurné a rozmazlené čarodějnici Krákorce, která se chce za každou cenu vdát s krásným princem; netuší však, že kdo s čím zachází, tím také schází, a proto nakonec končí poražená. Když však na poslední chvíli i ona projeví kousek citu (zachrání princeznu Týnu), je jí odpuštěno a nachází dokonce i nového ženicha.

Výpravná scéna, bohaté kostýmy i autorské písně dávají pohádce glanc. Režisér i herci jsou však zrazováni nelogičnostmi textu, které nutí diváka k otázkám: Proč se ostatní čarodějnice Krákoru tak bojí? Proč se Krákora tak snadno vzdá svého snu o princí, resp. proč tak snadno „přeskočí“ na kuchaře? Jaký jiný důvod může mít motiv princovy chřipky, než aby ještě bylo o čem hrát? Odpovědi v textu po hlubší analýze nalézáme, ale nutno podotknout, že jsou slabé a neobstojí.

Tam, kde potom text nabízí situaci čitelnou a dramatickou, nedaří se vždy souboru přenést přes rampu vše přehledně. Zmíňme například okamžik, kdy kuchař neviděn vyslechne rozhovor čarodějnic (jejich tajný plán s nápojem lásky), v následujícím rozhovoru s Krákorou nedává nic znát a do toho všeho to mezi ním a mladou čarodějnici začne jiskřit. Divák nechte, že se ve scéně s hadem a rozlitym pohárem snaží zmiňovaný plán záměrně zhatit, protože nemá z čeho.

Klady představení jsou tam, kde se daří pracovat s nadhledem a režijní invencí: zjevení kostlivce či působivá proměna Krákoru v princeznu. Zmíňme i některé

herecké výkony (dámská část souboru je na tom lépe, velmi úspěšná je individualizace charakterů jednotlivých čarodějnic): Soňa Švubová (Ježaňa), Veronika Matějčková (Krákora).

Členění prostoru a rozdělení jednotlivých obrazů je čisté a funkční, mnohdy by však stylu inscenace prospěla spíše znakovost než popisnost. Kostýmy jednotlivé postavy přesně charakterizují – nejvýrazněji to funguje znovu u čarodějnic.

Dětská porota představení jednoznačně přijala. Ocenila především příběh a barevnost jednotlivých postav, kresby naznačily, že jim v některých případech chyběly jejich vzájemné vztahy.

-pm-

Brekeke čili Brek a Eke

Ne že by hra Radoslava Dubanského Brekeke byla zcela příběhuprostá, ale jeho vyprávění rozhodně není hlavním smyslem existence této hry – alespoň to platí o podobě, v jaké nám ji prezentoval DS M+M Hranice. Oč jde především je kontakt s publikem, a to v jakékoliv podobě – soubor příliš nerozlišuje, s jakým záměrem a z jakého důvodu tento bezprostřední kontakt navazuje. Výchozí a podstatnou otázkou však je především, zda dokáže soubor nastavit pravidla a pomyslné mantinely tohoto kontaktu a „zvládnout“ takto razantně aktivizované dětské publikum.

Samotná vodnická zápleтка Dubanského hry je ovšem dosti problematická a

má řadu nejasných momentů. Nechápe (či je nám značně nejasné), proč Brek vůbec přistoupí na souboj s Ekem o místo v rybníce, které evidentně náleží jemu a proč, když už v tomto souboji zvítězí, rozhodne se odcházet poraženého Ekeho ještě začarovat. A drželi celý příběh pouze na tom, že jména obou postav dají, když se v závěru konečně navzájem představí, dohromady kouzelné vodnické slůvko Brekeke (přitom ne zcela přesně víme, k čemu Brek toto kouzelné slůvko, jež zapomněl, potřebuje), pak jde o nit vskutku chabou. Jak pravila jedna dívka z „dětské poroty“ – kdyby se jako slušní lidé oba vodníci představili již při

prvním setkání, je po deseti minutách po všem. Ostatně zhruba od poloviny hry (když Eke Breka odčaruje a společně se smíří), dokud se v závěru nevrátí zmíněný motiv představení, jde v inscenaci o jakési nezávazné soirée volně vnořujících se motivů a písní, nikterak děj neposouvajících.

K tomu dlužno dodat, že není ani jevištně ztvárněn jakýkoli konkrétnější vztah mezi oběma vodníky – řekněme od prvotní nedůvěry k pozdějšímu sbližování. Brek na začátku vypadá jako morous, který si vystačí zcela sám – o to je překvapivější, když zjistíme, že také hledá kamaráda.

Všechny tyto nelogičnosti by se ale daly

nakonec hranickému souboru v zásadě odpustit, kdyby... Kdyby jim prostinká vodnická hříčka posloužila jen jako odrazový můstek k rozvinutí svobodné jevištní hry s plným zapojením dětské aktivity. To by ovšem musela tato hra počítat

s autentickými dětskými reakcemi a ně je přijímat či ignorovat podle potřeb předem daného scénáře. To by museli herci tuto hru nezatěžovat „dospěláckými“ satirickými fóry (Pendolino, Supers-tar aj.) a vcelku samoučelným zata-

hovááním dospělých diváků na jeviště (vždyť by mělo jít především o děti!). To by museli „ukočírovat“ nespoutané dětské publikum, jež bohužel M+M nejdřív naplno „rozdovádí“ a posléze je musí okřikovat, aby věnovaly jevištnímu dění patřičnou pozornost. A to by především museli rozlišit v hereckém projevu fikci (tedy stav „v roli“) a opouštění fikce – aby mohli znovu obnovit rampu a vrátit se od obtížně zvládnutelného přímého kontaktu s publikem do světa předváděného příběhu.

Nic z toho se bohužel nestalo (nebo stalo jen do malé míry). Ne že by se produkci otce a syna Mikanových nedaly přiznat žádné kvality (např. suverénní živé muzicírování). Rakovnická Popelka (tedy festival divadla pro děti) však začala inscenací, která vzbuzovala pochybnosti, do jaké míry s dětským divákem, jeho specifiky a potřebami doopravdy počítala.

Jan Šotkovský

Budějovičtí, s tou blbostí kocourkovských rychleji!

Groteska. Karikatury v jednání. Satira.. Taková slova padala z úst poroty při charakterizaci představení Kocourkovská radnice aneb S Kocourkovem se roztrhl pytel od Divadelního souboru J. K. Tyl České Budějovice.

Zdeněk Říha je podepsán coby režisér. Společně s Antonii Urbancovou je také spoluautorem scény a kostýmů. Právě za režisérem stojí jasně čitelný a srozumitelný režijní rukopis. Stylizované herectví v kostýmech a la třicátá léta a v jednoduché scénografii. Místy dobře vystavěné gagy (Řimbaba s provazem, hádka paní starostové, Semtelové a Halabalové o to, která z nich bude starostkou). Skvěle použitá hudba, místy tak trochu felliniovská, v níž znějí zvláště dechy, s citacemi ragtimu, Verdiho, Jaroslava Ježka ... Cit pro detail (hledání starosty vidlemi, cenovka na lišce paní starostové). Herecké výkony vyrovnané, bez výraznějšího propadu, bez toho, aby někdo svým hereckým stylem vybočoval z poetiky.

Budějovičtí zvolili dvě kocourkovské anekdoty: o tom, jak radní loví světlo do nově postavené radnice, o tom, jak se radní pokouší pozvat kníže pána na její slavnostní otevření.

Vyprávět anekdotu s předem čitelnou pointou (a pointu kocourkovské blbosti je přece lehké prokouknout) je třeba umět. Je třeba umět znát čas, s jakým anekdotu vyprávět. Říká se tomu timing. Nerespektování temporytmu uspává. Nejen děti v publiku. Představení budějovických nemělo svého dýdžeje, jak řekl Petr Michálek. Chapline, Chapline, ty mistře filmové grotesky, nakopni ty „kocourkovské blbce“, ať jsou dvakrát rychlejší. A třeba i směrem k hořké grotesce. K absolutně hravé (hravost a divadelnost bych podtrhnul!) grotesce, v níž se poznáme. V níž poznáme, že takovíto, nebo podobní jim, nám na radnicích vládou. Budeme se smát. Věřím tomu. Zvláště, když bude herectví stylizované, když bude vybavené nadsázkou.

Debilové jsou cílem, ne prostředkem, řekl o kocourkovských velmi přesně Milan Schejbal. U budějovických někdy převládala forma obsah. Nebylo co hrát – o jejich blbosti jsme od první minuty věděli všechno.

A co na to děti v dětských porotách? Děti satiru nerozumí. Ano, v zásadě budějovický Kocourkov nepřijali. Chyběl dětem děj? Patří příběh kocourkovských tedy pouze dospělým? Chy-

bí dětská optika, s níž se kocourkovští dobírají k řešení svých pro sebe smrtelně vážných problémů? Otázky, které padaly. Debata po představení hledala odpovědi.

Na jednom z obrázků děí se objevují jenom dveře a kostky. Na obrázcích žádná postava - jako by lidi na jevišti ani nebyli. Na jiném zase jen dva ztracenci v publiku čekající na konec představení. I my jsme bohužel čekali. Na konec Kocourkova.

Vladimír Fekar

PROGRAM:

Čtvrtek 9. listopadu 2006

10.00–10.45 hodin

J. Emmerová podle Erica Thompsona

Veselá dobrodružství

Aničky a zvířátek

Divadelní společnost Jitřenka Ostrava

13.30–14.15 hodin

Hana Franková na motivy knihy

F. Cartera Škola Malého stromu

Čerokí

Studio Divadla Dagmar Pedagogické školy Karlovy Vary

18.30–19.55 hodin

František Pavlíček

na motivy H. Ch. Andersena

Pasáček vepřů

1. neratovická divadelní společnost Neratovice

VIP hledáček Madame Du Coco I.

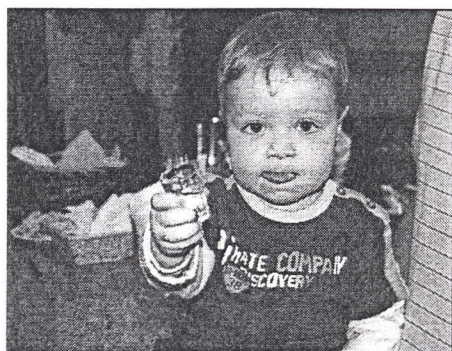
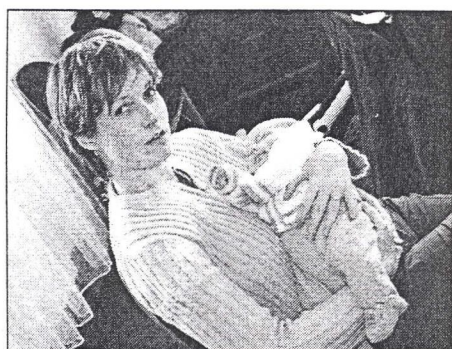
Princezna Verunka Trundová v náručí
lamače dívčích srdcí Jakuba Tvrdíka.
„A jejich aura se mohla zbláznit.“

Celebrity vezmou Popelku útokem

Na již tradiční nájezd celebrit se chystá včera zahájený festival **Popelka Rakovník 2006**. Ve společenské rubrice legendární **Madame Du Coco** se můžete těšit na celou řadu pikantních historek z festivalového zákulisí i života zúčastněných hvězd.

Můžete se těšit na hvězdy jako je rocková legenda Jan Švácha, fenomenální herec Jiří Portugal Suk, populární tanečník Jan Šotkovský, který zasedne v porotě vedle uznávaného režiséra a nově také obdivovaného designéra Milana Schejbalu, či mladými dívkami zbožňovaný model a herec Jakub Tvrdík. Očekává se příjezd seriálového herce Luboše Přivozníka, významné producentky Karol Martincové, shakespearovského herce Romana Štabříčka, operní divy Jitky Páleníkové, modelky Marcelky, hvěz-

dy Fedotovova Scapina Lucie Pernetty či půvabných sester Kotisových. Přijede také známý komik Vít Herzina a nadějná komička Eva Kodešová. Svůj projekt, v němž se mimo jiné představí nedostizný lamač ženských srdcí Martin Písařík, zde osobně uvede také vyhlášený playboy a režisér Luděk Horký a mezi festivalovými hosty by se měl objevit také nechvalně známý rebel a bohém Jan Grundman, který se po letech představí na domovské scéně. Více v dalších číslech.

Letošní Popelka se doposud koná ve znamení invaze dětí velmi nedávných ročníků narození. Jen namátkou lze jmenovat pokračovatele velmi známých rodů: Hned první den se ve foyer Tylova divadla sešli zástupci zlaté mládeže z rodu Krtičkova, ze slavné věve hrabat z Píclů a dokonce i nedávno čerstvě narozená komteska Schejbalova. Poslední ze jmenovaných vidíte na fotografiích. Zatímco komtesa Schejbalová již po probdělé noci vyspává, baroneš Pícl teprve začíná nasávat. Inu, co byste chtěli. Zlatá mládež zůstane zlatou mládeží v každém věku.

Jan Švácha

Popelka očima Pavla Purkrábova

2. číslo KUKÁTKA vydalo Kulturní centrum Rakovník dne 9. listopadu 2006.

Redakce: Jan Švácha – šéfredaktor, Jan Šotkovský – Dr. amaturg, Pavla Zimmermannová a Anna Rollová.

Foto Jan Švácha.